

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ КИЇВСЬКИЙ
НАЦІОНАЛЬНИЙ ЛІНГВІСТИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Факультет романської філології і перекладу
Кафедра романської і новогрецької філології та перекладу**

Допущено до захисту

«__» _____ року

Завідувач кафедри

_____ Наталія ФІЛОНЕНКО

КУРСОВА РОБОТА

з філології на тему:

«Роль Данте у становленні італійської мови. Стилїстичні особливості Божественної комедії»

Студентки групи МЛіт 10-20

Спеціальність 035 Філологія

Спеціалізація 035.051 Романські мови і літератури

(переклад включно), перша – італійська

Освітня програма Італійська мова і література,

друга іноземна мова, переклад

Башко Єлизавети Олексіївни

Науковий керівник:

к. філол. наук Куранда Віталіна Валентинівна

Чотирибальна шкала _____

Кількість балів _____

Оцінка ЄКТС _____

Члени комісії:

(підпис)

(прізвище та ініціали)

(підпис)

(прізвище та ініціали)

(підпис)

(прізвище та ініціали)

Київ 2023

ЗМІСТ

ВСТУП.....	2
РОЗДІЛ I РОЛЬ ДАНТЕ У СТАНОВЛЕННІ ТА РОЗВИТКУ ІТАЛІЙСЬКОЇ МОВИ ТА ЛІТЕРАТУРИ.....	4
1.1.Життєвий шлях Данте Аліг'єрі: важливі етапи та вплив на літературу і мову.....	4
1.2.Історичний контекст: Італія під час життя Данте.....	8
1.3.Вплив тосканського діалекту на сучасну італійську мову.....	10
Висновки до розділу I	13
РОЗДІЛ II РОЛЬ БОЖЕСТВЕННОЇ КОМЕДІЇ В СТАНОВЛЕННІ ІТАЛІЙСЬКОЇ МОВИ ЇЇ СТИЛІСТИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ	15
2.1. Аналіз та тематика Божественної комедії.....	15
2.2. Вплив Божественної комедії на культуру Італії	19
2.3. Жанрові особливості Божественної комедії	22
Висновки до розділу II	24
ЗАГАЛЬНІ ВИСНОВКИ.....	27
СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ.....	30
СПИСОК ДЖЕРЕЛ ІЛЮСТРАТИВНОГО МАТЕРІАЛУ.....	33

АНОТАЦІЯ

Башко Є.О. Роль Данте у становленні італійської мови. Стилiстичнi особливостi Божественної комедії

Курсову роботу присвячено дослідженню ролі Данте у становленні італійської мови та стилістичних особливостей найвідомішої його роботи «Божественної комедії».

У роботі досліджено життя та творчість Данте Аліг'єрі, його політична та літературна діяльність, а також проаналізовано жанрову специфіку Божественної комедії та її стилістичні особливості. Завдяки нашому дослідженню, виявлено яким чином життя Данте вплинуло на його літературну діяльність та передумови написання Божественної комедії. Проаналізовано, що структура, тематика та жанр комедії є достатньо складним, адже вона написана у різних стилях з використанням великої кількості стилістичних особливостей. Доведено, що Божественна комедія зробила великий внесок не тільки у літературу, а й у історію та стала джерелом натхнення для багатьох митців у різних сферах.

***Ключові слова:* Данте Аліг'єрі, поет, Божественна комедія, поема, трактат, стилістичні особливості, внесок у літературу, літературна діяльність, жанр.**

ВСТУП

Божественна комедія Данте була такою важливою працею, що надала італійській мові новий статус та перетворила її в літературну мову, яка змогла конкурувати з латинською та французькою. До написання Божественної комедії італійська мова не була досить розвиненою і не мала статусу літературної мови, що використовується для письма. Зазвичай літературними мовами вважалися латинська та французька, а італійська використовувалася переважно для спілкування народу та в газетах.

Розглядаючи роль Данте у становленні італійської мови, варто відзначити, що саме Божественна комедія стала першою важливою працею, яка відобразила італійську мову як літературну мову та надала їй високого статусу в середині 14 століття.

Актуальність роботи визначається роллю Данте у становленні національної мови та великим впливом Божественної комедії на світову літературу.

Мета: дослідити та проаналізувати вплив Данте та його твору на італійську мову, визначити причини та передумови. Дослідити стилістичні особливості Божественної комедії, її вплив на італійську мову та на літературну традицію Італії.

Об'єктом дослідження є творчість та життя Данте Аліг'єрі та його робота «Божественна комедія».

Предметом дослідження є роль Данте Аліг'єрі у формуванні італійської мови та стилістичні особливості Божественної комедії.

Завдання:

1. Дослідити внесок Данте у формуванні італійської літературної мови. Проаналізувати вплив Божественної комедії на італійську мову.

2. Проаналізувати історичний контекст: усі аспекти життя Данте, їх вплив на написання Божественної комедії.

2. Визначити роль тосканського діалекту у формуванні італійської мови.

3. Проаналізувати вплив Данте і його твору на літературних творців Італії та за її межами.

Методологічну основу даної курсової роботи складає аналіз та синтез досліджуваного матеріалу, історичний та описовий метод, метод узагальнення.

Апробація була пройдена на Всеукраїнській студентській науково-практичній конференції «Полілог мов і культур в освітньо-науковому просторі» 21-22 березня 2023р.

Структура роботи: робота складається з анотації, вступу, двох розділів, висновків, списку використаних джерел та джерел ілюстративного матеріалу. Повний обсяг тексту курсової становить_ сторінок основний зміст викладено на сторінках_

У **вступі** обґрунтовано актуальність теми, сформульовано мету, визначено завдання, об'єкт, предмет, методи та матеріал дослідження та зроблено висновки.

У **першому розділі** «Роль Данте у становленні італійської мови» досліджується життя Данте, зокрема, його політична та літературна діяльність, його роботи та їх важливість. Розглядається політичне становище Італії, як Данте був пов'язаний із ним та що відбувається після цього, а також поняття тосканського діалекту і яким чином він вплинув на італійську мову. Данте написав багато важливих творів, один із найвідоміших, що значно вплинув на світову літературу «Божественна комедія». Ця поема писалася на основі тосканського діалекту, який потім ліг в основу італійської мови.

У **другому розділі** «Роль Божественної комедії у становленні італійської мови. Її стилістичні особливості» досліджується важливість Божественної комедії, розглядається її жанр, стилістичні особливості та яким чином вона надихнула інших митців на створення своїх робіт, частина з яких стала дуже важливими пам'ятками світового мистецтва. Божественна комедія є одним із найскладнішим та найвідомішим твором у світі, яка має безліч стилістичних особливостей, частина з яких була досліджена в цьому розділі. Також досліджується тематика та проводиться аналіз твору.

РОЗДІЛ 1

РОЛЬ ДАНТЕ У СТАНОВЛЕННІ ТА РОЗВИТКУ ІТАЛІЙСЬКОЇ МОВИ ТА ЛІТЕРАТУРИ

1.1. Життєвий шлях Данте Аліг'єрі: важливі етапи та вплив на літературу і мову

Данте Аліг'єрі — італійський поет, який жив у 13-14 ст. і був визнаним «Батьком італійської мови». Він є важливою історичною фігурою, який зробив важливий внесок в історію італійської мови та літератури. Данте був не лише поетом, а й політичним та громадським діячем. Велику роль у житті Данте зіграла саме політична діяльність, бо саме вона стала однією з причин вигнання його з рідного міста Флоренція. Насправді, життєвий шлях Данте, це не та біографія, яку ми звикли бачити, скоріше це серія певних фактів його емоційного, культурного та мистецького життя, в основному це повторювання тем політики, коханої Беатріче, його думки і т.д.. Про політичну участь він особливо нічого не писав ні до вигнання, ні після. Конкретного періоду вигнання Данте неможливо знайти, а сам Данте майже ніколи про нього не згадує.

Данте навчався у Брунето Латіні, де був досить розумною та всебічно розвинутою людиною: вже тоді займався поезією, науковою діяльністю, навіть цікавився єретичним вченням. [1]

Перші твори Данте почав писати ще у 1280 р., але однією з найвизначніших збірок Данте є «Нове життя», яке було написано у 1292 або 1293 році. Ця збірка є першою, що розповідала історію у віршах у хронологічному порядку з коментарями. Вона описує почуття до коханої Данте Беатріче, в яку він закохався коли йому було дев'ять років та співвідносить її з містичним числом дев'ять, наприклад: перша їх зустріч відбулася у дев'ять років, наступна вже через дев'ять років, згодом вона помирає на дев'ятий день місяця. Зустріч з нею була чимось, що приголомшило Данте і тим, що змусило його серце битися частіше. Він наголосив на тому, що це чуттєве кохання відповідає вимогам розуму і є джерелом натхнення

для духовного та морального розвитку. Ця оповідь про кохання не схожа на ту, що зустрічається у багатьох творах. [2,с.33]

Збірка складається із

- 25 сонетів;
- 3 канцони;
- 1 баллату;
- 2 віршованих фрагментів. [3]

Однією з актуальних особливостей цієї збірки являється використання певної стійкої та строгої лексичної системи для визначення певних понять та явищ. З однієї сторони, незважаючи на свій задум, текст не так легко трактується, як здавалося б, адже сенс деяких епізодів здається неоднозначним та, навіть, загадковим. Наприклад, це стосується другої уяви Данте, смерті Беатріче або останню подорож мандрівного духу. Одним із найкращих способів тлумачення тексту є дослідження його лексики, яку Данте використовував для опису своїх почуттів до коханої Беатріче. [4, с.140]

Понад двадцять років він переїжджав з одного місця в інше, як по Італії, так і по Франції. Саме під час цих переїздів він написав чимало творів, а саме : «Бенкет», «Еклоги», «Послання», поема «Квітка», трактат «Монархія», трактат «Про народне красномовство». [5] «Бенкет» є народним трактатом, який був призначений для філософського читання непередготовленої, але зацікавленої у ньому аудиторії. Його вигнання, спонукало до написання віршів, але більшість із них трактувалася читачами неправильно, адже сенс у віршах набагато глибший, але читачі сприймали їх поверхнево. Таким чином, трактат набуває цікавої форми самокоментаря, який викриває справжній зміст.

З точки зору лінгвістики, особливо важливу роль зіграв трактат «Про народне красномовство» (*De vulgari eloquentia*), бо він стосується питань теорії та літератури в більш загальному сенсі, тому це не менш важлива праця Данте для італійської мови. [6,с.27]

Трактат був так само написаний латиною, для того щоб дати можливість прочитати його не тільки італійцям, а й іншим європейцям. Також розглянути

романські мови в цілому, їх класифікація, діалекти. З-поміж діалектів він також розглядає «учені» діалекти: флорентійський і болонський, але проблема у тому, що ні один із діалектів не може виступати як офіційна мова Італії, адже офіційна мова повинна бути більш узагальненою та містити у собі всі говірки.

Данте був впевнений, що задача пошуку італійської літературної мови була його покликанням, тому він вирішив серйозно зайнятися цим і доручив італійським письменникам також взятися за цю надзвичайно важливу справу. [7]

Також достатньо важливою працею є латиномовний трактат «Про монархію» — обґрунтування важливості імперії, універсальної світської влади та величезну важливість цінності миру. У трактаті постає три питання:

- Про необхідність світської монархії
- Чи має право римський народ на належність йому імперії
- Чи залежить авторитет монархії від Бога чи Папи Римського

На третє питання Данте відповідає, що авторитет безпосередньо залежить від Бога, але у тому сенсі, що Папа теж має значну роль для імператора. Насправді, трактат важливий як для минулого так і для сьогодення. Не один раз його намагалися переписати на свій лад. [8]

Через свою політичну діяльність Данте згодом був вигнаний зі свого рідного міста Флоренція. Про політичну участь він особливо нічого не писав ні до вигнання, ні після, а саме вигнання майже ніколи не описує і не згадує. Данте лише стверджував, що воно було незаслуженим. Його сім'я належала до партії гвельфів, які прийшли до влади у Флоренції, і згодом Данте був обраний одним із семи членів колегії. Вони виражали інтереси міської буржуазії та виступали за владу Папи. Натомість іншою партією була партія гібелінів, що навпаки виступала за феодальний лад та владу у руках імператора. Саме у Флоренції почала відбуватися запекла боротьба між буржуазією і прибічниками феодалізму. Як результат, гібеліни були розгромлені. Будинок Данте зруйнували, натомість письменника приговорили до смертної кари- спалення, то ж він був вимушений тікати із рідного міста. Данте було не легко уживатися «на чужині». [9, с.27]

Але все ж таки найбільшу популярність і важливість для італійської мови і літератури принесла «Божественна комедія». Він мріяв, повернувшись додому, прославитися з цією поемою, але це не відбулося, адже поет захворів малярією і помер у 1321 році. Найцікавішим є те, що тільки у 2008 році, через 690 років було скасовано рішення щодо вигнання Данте та місцева влада вирішила його нагородити найвищою нагородою міста. [10,с.4]

Отже, можна сказати, що життя Данте не було простим: в нього не було біографії переповненої великою кількістю яскравих подій, тільки повторювання певних тем, в основному пов'язаних з його політичною діяльністю та вигнанням з рідного міста. Він написав багато творів, які певним чином повпливали на мову та літературу. Данте був розумною та багатогранною людиною, адже у своїх творах він обговорював політики, літератури, мови та дійсно вніс у них багато корисної та цікавої інформації.

1.2.Історичний контекст: Італія під час життя Данте

Данте жив у 1265-1321 році, в цей час відбуваються деякі важливі політичні події, що вплинули на його життя. Починають виникати такі явища: до влади приходять буржуазні родини, утверджується олігархічний тип політичного устрою, зростає попит на продовольчі та промислові товари. Міста починають потрохи заселятися і розширюватися, як наприклад Флоренція— рідне місто Данте, з'являється ремісництво та банківська діяльність. Все це починає потроху приваблювати чоловіків із сел та навіть дрібну шляхту. Тож як висновок, всі ці явища призвели до того, що місто почало впливати на село.

На той час Боніфатій VII спробував остаточно утвердити верховенство папської влади над владою імператора. В той же час, коли до влади прийшов Генріх VII, була зроблена марна спроба утвердження імперського універсалізму над зростаючою автономією комун. Пізніше, влада окремих сімейних груп утвердилася в комунах, що призвело до поступового перетворення на синьорії, які керувалися тими людьми, що користувалися широким консенсусом, мали певний вплив та могли діяти зі значною автономією.

Що в цей час відбувалося у місті, де народився і жив Данте: міжнародні події змішалися із контрастами міської знаті та новою аристократією багатіїв, що були об'єднані у гільдії. У 1248 гібеліни перемогли гвельфів, однак остаточно вони були повалені у 1260 році після битви на Монапреті і повернулися до правління. Згодом, флорентійські магнати нав'язали так звану владу «*arti maggiori*», що виражала інтереси знатних класів. Але, звичайно, знайшлися противники цього: Джано делла Белла виступив проти, але у 1295 році потрапив у немилість і після цього Ордонанси були скасовані. Таким чином, кожна людина знову могла отримати вільний доступ до влади.

На той час у Флоренції існувало жорстоке протистояння «білих» та «чорних», тобто білих та чорних гвельфів. До 1300 року білі контролювали Флоренцію, натомість чорні підняли повстання, але реакція білих була жорстокою. Данте був на боці білих, і займав посаду Пріората (настоятеля) вирішив запропонувати вигнати найбільш неспокійних представників обох фракцій. Така ситуація з жорстокою політичною боротьбою у Флоренції викликала тиск ззовні. За підтримки Карла Валуа чорні перемогли: повернулися до міста, почали розкрадати майно та засудили видатних представників білої сторони. Як наслідок, поки Данте був в цей час у Римі, його звинуватили, змусили виплатити штраф та вигнали з міста. Через те, що він не з'явився на відбування покарання був засуджений до смертної кари та конфіскації майна.[11]

Більшу частину свого життя відомий поет проводить у вигнанні, це було важким періодом для нього. Згодом Флоренція погодилася на його повернення, але на принизливих умовах, що було неприпустимим для Данте. [12, с.9]

В своїх творах таких як “*Convivio*” та “*Commedia*”, але більш детально у “*Monarchia*” він стверджував повну законність імператорської влади, сформованої на римській традиції, покликаної Богом виправити деградацію людської історії. [13]

Політична діяльність Данте Аліг'єрі була важливою частиною його життя. Не менш важливим було те, що його переконання та ідеали вплинули на його літературну діяльність. Крім того, вигнання з Флоренції стало для нього великою

трагедією, але в той же час це дозволило йому продовжити свою творчу роботу і створити один із найбільших творів світової літератури.

1.3. Вплив тосканського діалекту на сучасну італійську мову

Розвиток торгівлі та контактів привели до формування регіональних діалектів. Взагалі, італійська мова пішла від латини, але після падіння Римської імперії, трансформувалася у інші мови. Латинь, була нав'язана владою, та згодом перепліталася з усіма іншими мовами, що існували раніше. До речі, сицилійський діалект, теж був важливим та престижним у ті роки, але Флоренція, з її характерною мовою та сильною політикою, стала колыскою італійської мови.

Тосканський діалект— це один з італійських діалектів, який наразі використовується у регіоні Тоскана. Але це не просто звичайне наріччя, саме воно лягло в основу італійської літературної мови, завдяки творам Франческо Петрарки, Джованні Бокаччо та, безумовно, Данте Аліг'єрі.

Використання діалектів в Італії є унікальним випадком порівняно з іншими країнами Європи, і всі вони дуже відрізняються, а особливо тосканський. Багато тосканських, венеціанських, ломбардських, неаполітанських та сицилійських термінів стали частиною використання національної мови. Насправді, італійська мова утворилася внаслідок дебатів та тривалого процесу еволюції. [14]

Якщо ми б могли повернутися у минуле, наприклад, дванадцять або тринадцять сторіччя, ми б почули як місцеве населення Італії розмовляє дещо незрозумілою нам мовою — народною. В ті часи, мова дуже відрізнялася від місця до місця. Минали століття, на території Італії розв'язувалися певні торгівельні зв'язки, що сприяли утворенням діалектів.

Тосканський діалект зазнав найменшу кількість впливу інших мов, змінювався поступово та односторонньо. Починаючи з Середньовіччя ліг в основу літературної мови Бокаччо, Петрарки, Данте і згодом остаточно утверджується за межами регіону Тоскана. Їх лінгвістична модель починає значно впливати на мову.

У 15-16 столітті граматики намагалися дійти до згоди щодо граматичної основи мови, синтаксису, вимови як центральної мови Італії. У публікаціях

Accademia della Crusca, заснованої в 1583 році, яку італійці визнали авторитетною в італійських лінгвістичних питаннях, було досягнуто згоди між пуризмом та живим вживанням. У 1612 році був виданий перший словник академії, який базувався на таких творах: звичайно, «Божественна комедія» Данте, «Декамерон» Бокаччо та «Канціонер» Петрарки.

З початком епохи Ренесансу, саме тосканський діалект вважався найбільш престижним, ним писалися твори відомих на той час письменників. Коли Данте та Бокаччо почали використовувати у своїх працях цю мову, вона стала асоціюватися з писемністю та культурою. Коли почалося об'єднання Італії, тосканська мова все ще займала перше місце як діалект, що мав повне право називатися італійською мовою. На той час, усі газети писалися цією мовою, мова сформованого парламенту була також тосканська, навіть усім відома казка пригоди Піноккіо теж була написана тосканською мовою. Вже тоді, питання чому тосканський діалект все ще використовується як діалект Італії було все ще цікавим питанням, бо Тоскана не була ані політичним, ані економічним центром Італії. Об'єднання Італії зіграло дуже важливу роль, оскільки вплинуло не тільки на політичну сферу, а й на соціальну, культурну та економічну. [15]

Також зіграло роль те, що місто Флоренція було одним з перших міст, що почало значно розвиватися та стало культурним та економічним центром, і як наслідок посилюється флорентійський діалект.

Щодо Данте він, звичайно, відіграв важливу роль у цьому, вживаючи цей діалект у своїх творах, зокрема у Божественній комедії. Не менш важливу роль зіграв П'єтро Бембо – теоретик з питань формування італійської мови, який виступав за переваги тосканського діалекту, оскільки саме в ньому вбачав основу для італійської мови. [16]

Ще однією важливою постаттю був Алессандро Манзоні, який, написав свою відому роботу “I Promessi Sposi” , запропонував нову модель літературної мови. Поет намагався удосконалити мову та в одному із своїх листів другу зазначив : “Manca completamente a questo povero scrittore questo sentimento – per così dire – di comunione col suo lettore, questa certezza di maneggiare uno strumento ugualmente

conosciuto da entrambi.”. Тобто Манзоні не вистачало саме тієї мови, яку б розуміли обидва і читач, і автор, він хотів позбутися «ракової пухлини риторики» і почав над цим працювати. [17]

Він проклав шлях до остаточного відновлення італійської літературної мови, використовуючи флорентійський діалект. Також, неможливо не згадати Нікколло Макьявеллі, який був борцем за сучасне флорентійське використання.

На сьогоднішній день, тосканський діалект все ще вважається найчистішим з-поміж усіх інших наріч, оскільки більш за все схожий на класичну латину. [18]

Розвиток торгівлі та контактів в Італії привів до формування регіональних діалектів, які значно вплинули на формування італійської мови. Тосканський діалект, мав найменшу кількість інших мовних впливів і став основою для літературної мови, завдяки творам Франческо Петрарки, Джованні Бокаччо та Данте Аліг'єрі. Використання діалектів в Італії є унікальним випадком порівняно з іншими країнами Європи, і всі вони дуже відрізняються, а особливо тосканський, який став основою для сучасної італійської мови.

Висновок до розділу I

У цьому розділі було проаналізовано величезний вклад Данте в італійську мову, різні аспекти його життя та історичний аспект. Нами було досліджено те, що Данте був надзвичайно важливою постаттю в історії італійської мови та літератури. На сьогоднішній день, ми маємо небагато інформації про життя поета, але було проаналізовано головні події життя та творчу діяльність. Було з'ясовано, що Данте мав достатньо нелегкий життєвий шлях, а особливою подією в його житті стало вигнання з рідного міста, що значно вплинуло на нього. Але після вигнання Данте пише твори, трактати, які мають важливе значення і на сьогоднішній день, наприклад, трактат «Про народне красномовство» є важливим, оскільки був більш зрозумілим для звичайних людей на той час, адже Данте використовує прості та зрозумілі слова, частина з яких засновані на тосканському діалекті. Було доведено, що цей трактат, разом з іншими творами Данте, такими як "Божественна комедія", був важливим у формуванні стандартної італійської мови. Він допоміг встановити тосканський діалект як літературну мову Італії, що стало першим кроком у створенні національної мови.

Було проведено огляд історичного аспекту та з'ясовано, що політична ситуація в країні під час життя Данте була досить складною та неоднозначною і негативно вплинула на життя поета, адже йому довелося виїхати з рідного міста назавжди. Політична діяльність була важливою частиною його життя, що значно вплинуло на його творчість. Після усіх політичних подій, Данте пише такі твори як "Convivio" та "Monarchia", де описує своє політичне бачення.

Отже, праці Данте Аліг'єрі мають важливе значення як для розвитку демократії та політичної культури в Італії, так і для формування стандартної італійської мови. Виявлено, що тосканський діалект, який використовував Данте Аліг'єрі, мав значний вплив на формування італійської мови. У середньовіччі та ранньому Новому часі тосканський діалект був мовою літератури, його

використовували в творах таких відомих поетів, як Данте, Петрарка та Боккаччо. Ці твори були відомі як "тосканські поеми", і їх велика популярність допомогла поширити тосканський діалект у всій Італії.

РОЗДІЛ II

РОЛЬ БОЖЕСТВЕННОЇ КОМЕДІЇ В СТАНОВЛЕННІ ІТАЛІЙСЬКОЇ МОВИ ЇЇ СТИЛІСТИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ

2.1. Зміст та тематика Божественної комедії

«Божественна комедія» — це філософсько-фантастична поема, написана в 1321 році, є однією з найвідоміших робіт Данте Аліґ'єрі, вважається шедевром світової літератури, яка мала великий вплив на становлення італійської мови.

Поема поділена на три частини: «Рай», «Чистилище» і «Пекло», кожна з яких містить 33 пісні, що загалом складає 100 пісень. [19]

Першою частиною є «Пекло», де головним героєм постає сам Данте. Він опиняється у лісі, де зустрічає Вергілія, який обіцяє провести його до Раю через Пекло та Чистилище. Далі, з'являються дев'ять кіл пекла. Кожному колу відведений певний гріх, в деяких із них Данте зустрічає знайомих йому людей. Наприклад, перше коло, яке було призначено для нехрещених людей та тих, хто не здійснював поганих вчинків. Тут він зустрічає Вергілія та Сократа. У другому колі Франческа та Клеопатра. Саме Пекло знаходиться у середині Землі, а точніше у воронці, яка утворилася внаслідок падіння Люцифера, що був вигнаний із Раю. У цій частині страждають душі грішників, зображується певна картина людських вад і пороків. Структура "Ада" побудована відповідно до доктрини християнського вчення про гріхи та покарання. Данте використовує набір символів та алегорій для опису різних типів гріхів та їх відповідних покарань. Так, наприклад, у першому колі пекла, грішники знаходяться в ньому вічно, не мучившись, але також не відчуваючи радості та блаженства. Пекло також містить безліч посилань до історії, міфології та літератури, які допомагають Данте створити більш повне та складне зображення пекла. На думку критиків, джерелом натхнення для написання цієї частини була шоста пісня «Енеїди» Вергілія, про що свідчить використання

багатьох імен, використаних у цьому творі. На думку Данте, пекло виникло коли Бог скинув на Люцифера на небо, тож після нього утворюється величезна прірва у формі воронки. [20,с. 13,17]

Другою частиною є Чистилище. Данте та Вергілій направлялися до річки, де їх зустрів ангел, який підплив на човні, в якому знаходилися душі покійників, що не потрапили до Пекла. На човні намальовано сім букв «P», що позначає сім гріхів. У цьому можна побачити певний символізм. Кожен гріх починається стиратися коли хтось проходить на гору Чистилища. Воно було оточено океанами, але як і в Пеклі тут розташовано дев'ять кіл. Частина "Чистилище" відрізняється від "Пекла" своїм більш оптимістичним і духовнішим характером. У "Чистилищі" Данте показує, що навіть ті, хто чинив гріхи, мають можливість очиститися і досягти райського блаженства. Однак "Чистилище" також є викликом для читача, оскільки воно вимагає від нього розуміння і прийняття християнських цінностей. На початку, нам розповідається про подорож від першої особи, починаючи з моменту, де він заблукав у лісі. Три тварини та три ярмарки заважають Данте дійти до пагорба, де є більше світла, і саме ці ярмарки являються алегорією, яку Данте неодноразово використовує. Насправді вона широко поширена в середньовічній літературі, і передбачає використання об'єктів або тварин, які через свої характеристики символізують емоцію, проблему, філософію. Данте зустрічає лева і вовчицю, які відповідно уособлюють гордість і жадібність, тобто гріхи, які заважають поетові жити мирно. [21]

Третя частина — Рай. Тут, Данте зустрічає свою кохану Беатріче, яка супроводжує його. Прекрасне та чарівне місце, де духовне пізнання і любов досягають свого вищого вираження. Кожна сфера "Рая" відображає певні аспекти божественного пізнання та духовного життя, які призводять до глибшого розуміння Бога та його творіння. Частина "Рай" є найдуховнішою та найабстрактнішою частиною "Божественної комедії". Вона являє собою вчення про Бога та його творіння, а також виклик до більш глибокого розуміння та любові Бога та людини. У "Раю" Данте показує, що духовне пізнання і любов - це справжня мета людського життя, і що через них можна досягти істинного щастя і блаженства.

У Божественній комедії присутній символізм чисел, наприклад число три, яке по-перше символізує священне число в Християнстві та святу Трійцю, а по-друге усі три частини поеми: Ад, Чистилище та Рай, тобто ці три частини позначають три світи, де водночас жив Данте. Число три проявляється також як простори часу у житті, а саме: минуле, теперішнє та майбутнє, проявляється як фази життя: дитинство, молодість та старість [22] Таким чином, символіка числа три в Божественній комедії Данте відображає глибокі містичні переконання та традиції християнства, а також передає ідею про те, що Божественна реальність складається з трьох основних аспектів, які є взаємопов'язаними та взаємодоповнюваними.

Символіка числа дев'ять: дев'ять кіл Ада відображають різні рівні гріха, і кожне коло є більш важким гріхом, ніж попередній. Також у Раю Данте описує дев'ять сфер, в яких знаходяться душі праведників. Символіка є важливою частиною поеми, оскільки вона взаємопов'язує твір. Числа мають глибоке символічне значення і відображають різні аспекти віри і космології, що робить твори ще більш значущим і цікавим.

Стосовно структури, твір був написаний терцинами, тобто строфами з трьох рядків, в якому середній римується з крайнім рядком (першим і третім). Був вперше застосованим Данте Аліг'єрі.

Однією з найпомітніших стилістичних особливостей Божественної комедії є її алегоричний характер. Весь епос можна розглядати як символічне відображення людського життя, його мук, випробувань та нагород. Данте зображує гріхи та їх покарання, але також відображає і благодать, прощення та надію на спасіння. Наприклад, зображення гори Чистилища, яку потрібно пройти щоб досягнути Рая, може трактуватися як символ очищення душі від гріхів, перш ніж вона досягне свого ідеального стану в Раю. Зображення Беатріче: вона є коханою Данте, символізує кохання та божественну милість. Її ім'я походить від латинського слова "beatus", що означає "блаженний". Персонажі, яких Данте зустрічає у Пеклі: кожне коло Пекла символізує певний гріх. Наприклад, у першому колі знаходяться люди, які не були хрещені і, отже, не можуть потрапити до Рая. Ці персонажі символізують людську нездатність досягти духовного спасіння. На початку твору,

Данте знаходиться в темному лісі, який символізує його помилки та гріховне життя. У цьому лісі він зустрічає Віргілія, який стає його наставником і допомагає йому знайти шлях до порятунку. Сама подорож Данте є певною алегорією, ця подорож означає пошук правильної дороги для життя, вибір цієї дороги це пошук сенсу життя для людини.

Фантазія Данте була безмежною, про що свідчить наявність великої кількості метафор, тож наводити приклади метафор поета легко і водночас складно. Візьмемо в приклад з частини «Пекло» X пісня, в епізоді «*Farinata degli Uberti*», коли Данте запитують чому флорентійці так вороже ставляться до нього та його народу, він відповідає:

*Ond'io a lui: "Lo strazio e il grande scempio
che fece l'Arbia colorata in rosso,
tal orazion fa far nel nostro tempio*

Терміни "tempio" та "orazion" є метафоричними і весь вислів є цілком образний. У цій же пісні, є епізод зустрічі з П'єром делле Вінє, радником Фрідріха II, який покінчив життя самогубством, через незмогу протистояти заздрості придворних, які кинули йому фальшиве звинувачення зради. Дух, запрошений Вергілієм розповідає йому причину зловмистності членів двору:

*La meretrice che mai dall'ospizio
di Cesare non torse gli occhi putti,
morte comune e delle corti vizio*

Образ повії (meretrice), яка була при дворі Федеріко кидала злий погляд (occhi putti) на чесних людей і це є ефектним образом заздрості і в цей час, читач проникає у цю концепцію, яку виражає поет і закріплює її завдяки відчутному образу(в цьому випадку повії). [23]

Божественна комедія була поділена на три розділи, кожен з яких є має своє значення та символізм. Зрозуміти саму поему іноді складно, адже тут присутні багато алегорій, метафор, подвійних значень і т.д. Поема має переважно релігійний характер і в певній мірі приводить нас до більш глибоко розуміння потойбічного життя та Бога.

2.2. Вплив Божественної комедії на італійську мову та культуру

Звичайно, ставши настільки відомим і популярним твором, Божественна комедія не могла не повпливати на мову та культуру та зробити значні зміни. Перше і найголовніше це, звичайно, використання тосканського діалекту у написанні поеми, що стане основою стандартної італійської мови. Його використання в поемі, а також майстерність у використанні мови та створення гарної поетичної форми призвела до того, що тосканський діалект став стандартом італійської мови, яка використовується досі. [24, с.143,147]

У своїй поемі Божественна комедія, Данте Аліг'єрі використовував тосканський діалект, який був на той момент маловідомим діалектом і не вживався в літературі. Однак, в результаті популярності поеми, тосканський діалект почав широко використовуватися в італійській літературі та став базою для формування італійської літературної мови. Він зробив це і для того, щоб якомога більше людей змогли прочитати та зрозуміти його працю, адже усі книги на той час писалися латиною, тому їх зрозуміти могли лише високоосвічені особи. Окрім використання тосканського наріччя, Данте вирішив додати елементи латини, сицилійського діалекту та окситанської мови, адже на той час жителі Італії в більшості розмовляли різними діалектами і не завжди могли розуміти один одного. Тож, можемо сказати, що Данте зробив правильний та продуманий вибір, адже саме ця «тактика» змогла об'єднати італійців, починаючи з цього моменту історія значно змінилася.

У поемі Данте використовував безліч тосканських слів і виразів, які стали відомими та широко використовуються в італійській мові. Крім того, його використання у поемі також сприяло стандартизації італійської мови. Оскільки вона стала дуже популярною, стала свого роду взірцем та керівництвом для інших письменників, які почали використовувати тосканський діалект у своїх творах. Це сприяло встановленню тосканського діалекту як основи італійської літературної мови.

Також, не можна згадати те, що «Божественна комедія» поклала початок італійського Відродження і тим самим надихнула італійців прочитати середньовічні твори Вергілія, Цицерона, Овідія, та Лівія. Це також надихнуло пізніших митців та гуманістів, таких як наприклад, Леонардо да Вінчі, Джованні Бокаччо і т.д. Головною причиною популярності було те, що Данте використав релігійні образи давньоримських та давньогрецьких поетів. Насправді, після цього сталася ціла революція, адже у людей прокинулася жага до читання стародавніх латинських авторів, що у свою чергу породило початок Ренесансу. [25]

Зробивши шедевр світової літератури, Данте надихнув не тільки письменників, а й митців. Митці усіх віросповідань повторювали та відтворювали сенс «Божественної комедії». Твір став джерелом натхнення для створення багатьох картин, скульптур, опер та балетів, а також використовувався як сюжет для багатьох літературних творів.

Наприклад, деякі італійські художники намалювали ілюстрації до Божественної комедії та власне портрети Данте. Однією з найвідоміших є портрет Данте, намальована Боттічеллі у 1550 році. Також він написав деякі коментарі до поеми та ілюстрував Пекло, що набуло значної популярності. Ілюстрації супроводжували кожен пісню поеми. Автор будучи дуже уважним до Божественної комедії, точно зображував кожен сцену. Наразі, якась частина його робіт загубилася, але ті, що збереглися знаходяться у музеях Ватикану та Берліну. Ще одні неперевершені ілюстрації були створені Вільямом Блейком. У 1825 році були оприлюднені сто дві ілюстрації автора. У поемі Данте Блейк вбачав шлях людської душі від темного, гріховного до світлого і чистого. Він намагався якомога точніше відобразити поему, ще додає трохи від себе, але незважаючи на це, його картини передали усі емоції, які можна було зобразити у поемі. Також достатньо популярними є ілюстрації художника Поль Густава Доре, вони являються достатньо важливими в історії світового мистецтва. Його гравюри з'явилися близько в двохста виданнях, зображуючи Божественну комедію, він зміг відшукати достатньо цікаве поєднання стилів. [26]

Не можливо не згадати Мікеланджело, митця світового рівня, він був неймовірно універсальним майстром: скульптором, живописцем та архітектором, а також писав вірші і був свого роду мислителем. Він також був прихильником Данте і у своїх роботах спирався на богословські погляди божественної комедії. Відомий скульптор навіть знав її напам'ять і міг трактувати деякі незрозумілі частини поеми. Саме він надихнув митця на створення відомого у всьому світі шедевр «Страшний суд»—це фреска, що знаходиться на вівтарній стіні Сиксинської капелли у Ватикані, що створювалася з 1537 по 1541 рік. Це величезна фреска, що має надзвичайну композицію і стала популярної усьому світі та надзвичайно важливою в історії світової культури. [27] Інша робота, якою надихнувся Мікеланджело це статуя «П'єта», видатний витвір мистецтва епохи Відродження, створений у 1498-1499 році. Вона зображає Богоматір, що тримає на свої колінах щойно зняте з хреста тіло свого сина—Ісуса Христа. Ця скульптура була шляхом відтворенням строчки з молитви з останньої канцони Божественної комедії: «Богоматір, дочка свого Сина» (італ. «Vergine Madre, figlia del tuo figlio»).

Ще однією не менш відомою роботою Мікеланджело була фреска «Створення Адама», зображена на стелі Сикситнської капели у Ватикані. На ній зображено Бога, що простягає руку до Адама, який піднімається йому назустріч із землі. Цей жест означає, що Бог дає іскру життю Адама і він її приймає. [28]

Сам Мікеланджело вважав "Божественну комедію" чудовим твором, і його надихнула як тематика так і її глибока символіка і емоційність. Він використовував її як джерело натхнення для своїх майбутніх шедеврів. Безумовно, його роботи натхненні "Божественною комедією" є видатними витворами мистецтва ,які ілюструють вплив літератури на мистецтво.

Божественна комедія стала джерелом натхнення для багатьох митців, витвори яких стали дуже популярними, а деякі шедеврами світового мистецтва. Отже, поема стала важливою в багатьох аспектах, вона зробила величезний вплив на літературу, на інших митців і на італійську мову.

2.3 Жанрові особливості Божественної комедії

Зараз комедія означає для нас не те, що раніше. Зараз це будь-який твір, що визиває сміх або посмішку. Божественна комедія Данте була названа комедією, бо має щасливий кінець. У класичному розумінні комедія - це твір, де головний герой стикається з перешкодами та конфліктами, але в результаті досягає своєї мети та отримує щасливий дозвіл. На відміну від трагедії, де герой приречений на нещастя та поразку. У творі, Данте головний герой, сам автор, подорожує через світ потойбіччя, зіштовхуючись із різними випробуваннями і перешкодами на своєму шляху. Він проходить через Пекло, Чистилище та Рай, але врешті-решт досягає мети своєї подорожі – зустрічі з божественним світлом та єднанням з Богом. Цей кінцевий результат можна назвати щасливим, оскільки герой досяг своєї найвищої мети. Незважаючи на те, що твір містить багато трагічних моментів та описів страждань в Пеклі та Чистилищі, він все ж таки має щасливий кінець, що дає підставу назвати його комедією в класичному розумінні жанру. [29]

Як тільки не можна назвати цей витвір мистецтва: комедія, поезія, енциклопедія, тощо. Але жанр цього твору це алегорична поема, тому що по-перше, вона має певну структуру: текст написаний у віршах терцету, тобто кожен вірш складається з трьох рядків, де перші два рядки римуються між собою, а третій рядок римується з наступним терцетом. Цей метр дає тексту ритм та мелодійність, що сильно відрізняється від прози. Крім того, в поемі багато алегорій, символів та образів які характерні для поезії. Його алегорія достатньо складна, відрізняється від інших. Наприклад, у першій пісні: «*selva oscura*» це алегорія гріха, «*colle*» — чесноти, «*lonza*» алегорія хтивості, «*leone*» гордості, «*lupa*» жадібності та скупості. А також деякі інші риторичні фігури, наприклад, парономазії «*selva selvaggia*», «*volte volto*»; «*pianeta / che mena dritto altrui per ogni calle*» — перифраза на позначення сонця; «*E come quei che con lena affannata, / uscito fuor del pelago a la*

riva, / si volge a l'acqua perigliosa e guata, // così l'animo mio, ch'ancor fuggiva, / si volse a retro a rimirar lo passo / che non lasciò già mai persona viva.» — порівняння; «*dove 'l sol tace*» — синестезія; «*Non omo, omo già fui*» — анадиплозія; «*quel giusto / figliuol d'Anchise che venne di Troia, / poi che 'l superbo Ilión fu combusto*» — перифраза на позначення Енея. Одна дослідниця казала, що велику частину образів Данте можна використовувати як картину, складену зі слів, що Данте вмів майстерно використовувати слова для створення візуальної картини, наче читач читає очима.[30, с.1033] Данте використовує широкий діапазон лексики для опису змісту, почуттів, а також багато мовних та стилістичних засобів, наприклад, порівнюємо два протилежні моменти: типову комічну пісню барат'єрі та мову Беатріче у Раю, у першому ми бачимо надзвичайно конкретну, гостру та експресивну лексику: спочатку лексика з обслуговування кораблів на верфях Венеції: *arzanà, terzeruolo, artimon, con le azioni del rimpalmare, ristoppare, rintoppare*, також частини тіла: *l'omero e le anche del diavolo, i piè e il nerbo del dannato* та мова кухні та кухарів: «*fanno attuffare in mezzo la caldaia / la carne con li uncin*» з принизливим та експресіоністським звучанням. Натомість, мова Беатріче складається з духовної та світлої лексики, яка позначає душу та її рухи: (*animo, mente, pensier, intelletto, affetto, amore, disire, podere*), людське обличчя та інші благородні частини: *viso*, у значенні "обличчя", *visage*, очі, посмішка), світло та його явища (*luce, lume, specchio, fulgore, aspetto, vista, intento, "obiettivo dello sguardo", viso*, у значенні "погляд"), красу (*il piacere eterno*, тобто "краса Бога"). Комедія вражаючого реалізму має здатність до мімезису, який дозволяє відтворювати характери персонажів мовою, зокрема це чітко виражено в "Пеклі". Мовна всемогутність комедії робить італійську літературну традицію більш широкою, міцнішою та глибшою, ніж будь-яку іншу європейську літературну традицію. Однак подальший розвиток італійської лінгвістичної та літературної традиції зменшив масштаби цього первісного досягнення через вибір контенту та лексики, що став дедалі більш вибірковою з часом. Ми, можливо, ніколи більше не знайдемо твору, який охоплює таку різноманітність тем та стилів, як "Пекло". Тим не менш,

поема Данте є потужним, захоплюючим твором та унікальною відправною точкою італійської літературної традиції.[31]

Поема також має чітку структуру з трьома частинами - Пекло, Чистилище та Рай. Кожна частина побудована за принципом трьох - тридцять три пісні в Аду, Чистилищі та Раю. Таким чином, Божественна комедія Данте є здебільшого поемою.

Насправді, з самого початку твір був названий «Комедія», а вже починаючи з пізнього Відродження Бокаччо дає повну назву «Божественна комедія» у своєму «Trattatello in laude di Dante». Загалом, твори Середньовіччя не мали назви, тобто назвою було те, що було початком творів, або тим, як давав йому визначення автор. Данте дав визначення своєму твору — це священний вірш, що мав на меті повернути спільноту до правильного шляху. Це підкреслює, що твір Данте є не лише літературним шедевром, а й духовним настановою, зверненням до читачів, які шукають істину та духовну освіту. Він також вказує на те, що твір є частиною святої літератури, яка є важливою частиною культури та історії. Тому Божественна комедія також належить до релігійної поезії, викриває зло та несправедливість.[32]

Також, Божественна комедія належала до середнього стилю, згідно з середньовічними мірками: вищий стиль це трагедія, середній-комедія та елегічно-низький стиль. Також у Божественній комедії містяться елементи, які можна віднести і до високого, і низького стилю. Наприклад, є безліч алегоричних образів і символів, які зазвичай пов'язуються з високою літературою. Однак, разом з цим, у творі також є велика кількість мальовничих описів життя та повсякденних сцен, які можуть бути віднесені до низького стилю.

Середній стиль поєднує в собі елементи високого та низького стилів, а також звертається до широкої аудиторії, використовуючи доступну та зрозумілу мову, але при цьому не втрачаючи своєї значущості та глибини думки. Отже, стиль комедії в пеклі — низький, у чистилищі — середній, у раю — високий/піднесений.

Також, ми можемо побачити відхід від Середньовічного канону, адже Данте приділяє багато уваги описам природи, які представляють собою метафору: у Пеклі

пейзажі похмурі і небезпечні, в той час як в Раю пронизані променями світла і рухом повітря:

*Але на землі того сяйва немає,
Як в Небі, де струменить незмінне
І рівне світло.*

А для протистояння Пекла і Чистилища, Данте використав цікавий художній прийом: в Пеклі тяжкість гріхів нарастає від кола до кола, а у Чистилищі навпаки, чим далі він іде, тим ближче він стає до Бога:

*Я бачив образ, яскравий і нетлінний,
Предвічного, Чия неземна влада
Відтепер ви Мене кожну мить
Дарами Блага насичує смак. [33]*

Ще важливим показником твору Данте є реалізм, він майстерно адаптує мову та стиль до кожного персонажа та до кожної теми. Наприклад, якщо персонаж є аристократом з високою літературною мовою, то навіть в найнижчих пеклах він буде висловлюватися вишукано. А, наприклад, у Раю, де панує високий стиль, Данте використовує простішу мову для розмови з персонажем скромного походження. Таким чином, автор відображає соціальний стан персонажа, підбираючи підходящий для нього стиль мовлення. Наприклад, зробимо дослідження слова старий у різних частинах поеми: у частині «Пекло» *“Ed ecco verso noi venir per nave persona anziana un vecchio, bianco per antico pelo, gridando: “Guai a voi, anime prave!”*, у цьому відривку ми можемо побачити слово *anziano*. У частині «Чистилище»: *“vidi presso di me un veglio solo, degno di tanta reverenza in vista che più non dee a padre”* — тут використано слово *veglia*, у останній частині «Рай»: *“Uno intendea, e altro mi rispuose: credea veder Beatrice e vidi un sene vestito con le genti gloriose”* тут бачимо слово *sene*. А ось, наприклад, в уривку, де Данте зустрічає душу свого давнього друга Казелло, він згадує як він умів своїми мелодіями заспокоїти душу, коли його охоплювало засмучення. Спокійний весняний ранок з бузхмарним небом та спокійним морем викликає у Данте ніжність та ностальгію, тому Данте просить заспівати свого друга, як він робив це будучи

живим. Після зоофілії, яка характеризує інфернальну поведінку (дияволів і проклятих), ми стаємо свідками відновлення людяності та гідності, а тональність твору сприяє відновленню відчуття спокійної та мирної ситуації, а стилістичні засоби (як лексичні, так і синтаксичні) вказують на стриману лагідність.

*Io vidi una di lor trarresi avanti
per abbracciarmi, con sì grande affetto,
che mosse me a far lo somigliante*

(Я бачив як одна з душ просувається вперед, щоб обійняти мене, що підштовхнуло зробити мене те саме)

*Soavemente disse ch'io posasse;
allor conobbi chi era, e pregai
che, per parlarmi, un poco s'arrestasse.*

(Потім я впізнав його і благав зупинитися на деякий час, щоб поговорити зі мною)

*io: «Se nuova legge non ti toglie
memoria o uso a l'amoroso canto
che mi solea quietar tutte mie doglie,*

*di ciò ti piaccia consolare alquanto
l'anima mia, che, con la sua persona
venendo qui, è affannata tanto!»*

(А я: "Якщо якийсь закон потойбічного світу (новий закон) не відніме у тебе пам'ять або здатність (уміння) співати вірші любові, пісню, яка колись заспокоювала в мені всі хвилювання серця (муки), прийми (будь ласка) трохи втішити пісню (про це) мою душу, яка, прийшовши сюди з тілом (з його особою), так втомилася!". [34]

Отже, точно визначити жанр Божественної комедії неможливо, але багато дослідників і критики літератури відносять її до жанру епосу, поеми чи поетичної драми. Однак, найточніше визначення жанру Божественної комедії – це алегорична поема, яка поєднує в собі елементи епосу, трагедії та комедії. У поемі є епічні риси, такі як широкий діапазон персонажів, героїчні дії та використання міфологічних образів. Одночасно, в ній є елементи трагедії, такі як трагічна доля героїв та зображення пекельних мук, а також комедії, в якій зображені образи грішників та представлені різні комічні ситуації. Але незважаючи на це, визначення жанру літературного твору завжди залишається питанням суб'єктивного тлумачення та дослідження, і залежить від багатьох факторів, таких як стиль автора, мистецькі засоби, тематика та інші аспекти

Висновок до розділу II

Проаналізувавши Божественну комедію Данте, зроблено висновок, що даний твір має величезне значення не тільки для італійської літератури та культури, а й світової. Данте зробив величезний внесок в культуру, літературу, мову, він змінив історію, дав поштовх до створення єдиної італійської мови, та відіграв велику роль у цьому.

Визначено, що одним із основних досягнень Божественної комедії є використання тосканського діалекту як літературної мови. Це стало відправною точкою для формування італійської літературної мови, яка потім стала стандартною для всієї Італії. Данте використав Тосканський діалект для того, щоб надати своєму твору більш реалістичний і народний відтінок, що на той час було новаторським і ознаменувало початок нової ери в італійській літературі.

Крім того, ми дійшли висновку, що Божественна комедія є глибоким і багатогранним твором, який торкається тем любові, релігії, філософії, політики та багатьох інших областей. Вона є унікальним і багатим джерелом для італійської культури та мистецтва, у тому числі для живопису, музики та кіно. Доведено, що Божественна комедія відіграла також важливу роль у формуванні національної свідомості італійського народу. Вона допомогла об'єднати різні регіони Італії та створити єдину італійську національну мову. Цей твір став символом італійської культури та мистецтва, а Данте – національним героєм Італії.

Зміст і тематика Божественної комедії є подорож головного героя, Данте, через Пекло, Чистилище і Рай. У творі описуються безліч персонажів, подій та історичних фактів, які мали велике значення для італійської культури та мови на той час.

Божественна комедія була першим твором італійською мовою, який став популярним не тільки в Італії, а й в інших країнах. У творі відображено багато культурних та історичних подій, філософські та теологічні ідеї, які вплинули на італійську культуру. Вона допомогла формуванню національної самосвідомості та ідентичності італійців. Поема була важливим джерелом натхнення для багатьох італійських художників та письменників, таких як Мікеланджело, Боттічеллі, Петрарка та інші. Вона стала символом італійської культури та національної гідності. Багато митців отримали популярність саме через свої витвори мистецтва, які зробили надихнувшись комедією. Особливо, Мікеланджело, фрески якого протягом багатьох століть залишаються актуальними та відомими по всьому світові, розташовані у соборі у Ватикані, в одному з найголовніших католицьких соборів світу.

Також проаналізовано, що зміст твору описує подорож головного героя Данте через три світу - Пекло, Чистилище та Рай. Кожен світ є певним рівнем духовного розвитку людини. В Аду Данте описує безліч різних гріхів та їх покарання, що дозволяє читачеві відчувати жах цих гріхів. У Чистилищі описуються різні процеси очищення душі, а Раї - місце найвищої духовної гармонії та взаємодії з Богом.

Комедія включає безліч символів і алегорій, які допомагають Данте висловити свої думки з приводу різних аспектів людського життя. Він використовує різні алегоричні фігури та образи, щоб донести своє повідомлення.

Крім того, зміст Божественної комедії також включає безліч історичних і літературних персонажів, таких як Одиссей, Юлій Цезар, Сократ і т.д., що дозволяє Данте використовувати твір як панораму історії та культури Італії. Загалом можна зробити висновок, що зміст Божественної комедії дуже багатий і багатогранний. Воно включає безліч тем, таких як релігія, філософія, історія, мораль, етика, і багато іншого. Цей твір є справжнім шедевром світової літератури і справив значний вплив на культуру та мистецтво Італії та світову літературу загалом.

Отже, можна зробити висновок, що визначити жанр Божественної комедії було непростим питанням, і напевно, на сьогоднішній день це також неможливо, оскільки вона містить в собі багато елементів, характерних не тільки одному

певному жанру. Зараз, її жанр дехто визначає як алегорична поема, інші як ліро-епічна, або просто поема. Данте дав визначення поемі — комедія, і так її і назвав. Саме Бокаччо через деякий час дав назву, що є актуальною і наразі «Божественна комедія». На той час, існувало три стилі, Дантова робота містить у собі усі три стилі: низький середній та високий, але відноситься до середнього стилю, і це показує його майстерність, оскільки він перший, хто зміг це зробити і, навіть, адаптував висловлення під статус кожного персонажа, будь то аристократ, чи персонаж протилежного статусу.

Дослідивши усі аспекти Дантової поеми, можна сказати, що це був справній геній, визначна людина, що зробила багато для літературної спадщини та мовного питання своєї країни.

ЗАГАЛЬНІ ВИСНОВКИ

У цій курсовій роботі було проаналізовано життя Данте, яке було сповнене творчості та боротьби за свої ідеї. Він був змушений тікати з Флоренції у зв'язку з політичними розбіжностями та жив упродовж багатьох років у вигнанні. Цей досвід відбився в його літературних роботах, зокрема в його головному творі "Божественна комедія, яка стала важливою частиною літературної спадщини Італії та всього світу. Вона стала взірцем для багатьох пізніх поетів та письменників. У свою чергу вона також вплинула на розвиток італійської мови і стала еталоном літературної мови.

З'ясовано, що Данте не тільки впливав на літературу, він також вплинув на історію своєї епохи. Він був одним із перших, хто пропагував ідею єдиної італійської держави та національної ідентичності. Його переконання та ідеї стали частиною руху Рісорджіменто, що призвело до створення Італії у її сучасних межах. Його життя було тісно пов'язані з політичною ситуацією Італії на той час, та її ідеї та творчість були спрямовані формування національної ідентичності.

Данте Аліг'єрі був змушений залишити рідну Флоренцію через політичні протиріччя і жив у вигнанні багато років. Політична ситуація у Італії справила значний вплив життя і творчість Данте Аліг'єрі. Його вигнання з рідної Флоренції стало важливим джерелом натхнення для його творчості та надихнуло його на написання деяких із його найвідоміших творів. Відомими його творами є: «Трактат про народне красномовство», що є важливим з точки зору лінгвістики, «Про монархію», що був важливим з точки зору справедливості правління і, звичайно, «Божественна комедія».

Доведено, що Данте Аліг'єрі є однією з найвпливовіших літературних та історичних постатей Італії та всього світу. Його життя та творчість продовжують надихати покоління письменників, поетів та істориків, а його ідеї та переконання залишаються актуальними й сьогодні.

У своїй відомій поемі «Божественна комедія» дуже важливим було використання тосканського діалекту. Його важливість в італійській мові полягає в тому, що він став основою стандартизації італійської літературної мови. Цей діалект, який використовувався у регіоні Тоскана, де народився Данте Аліг'єрі, став найбільш шанованим та поширеним в Італії завдяки працям таких великих поетів, як Данте, Петрарка та Боккаччо. Данте вважається основоположником італійської літературної мови, оскільки він використовував тосканський діалект у своїх творах, а не латинську мову, яка була стандартом тогочасної літератури. Він використовував мову звичайних людей, що дозволило йому досягти більшої доступності своїх творів до широкої аудиторії. Це був новий та революційний підхід у літературі того часу. Данте не тільки використовував тосканський діалект у своїх творах, але й розробив ряд лінгвістичних правил та принципів, які допомогли стандартизувати італійську мову та зробити її єдиною для всієї країни. Його робота в цьому напрямі була важливим кроком у розвитку італійської культури та літератури. В результаті тосканський діалект став базовим елементом італійської мови і є одним із найбільш відомих діалектів Італії.

Визначено що, тосканський діалект мав велике значення для формування та розвитку італійської мови, а Данте Аліг'єрі є одним із найвпливовіших письменників, які сприяли цьому процесу. Це зробило його одним із найбільш значущих письменників Італії.

Божественна комедія Данте Аліг'єрі - це твір, який має унікальні стилістичні особливості, які роблять його одним з найбільш значущих творів світової літератури. Один із ключових стилістичних прийомів, що використовуються Данте, - це поєднання жанрів, включаючи епічну, ліричну, драматичну, філософську та релігійну літературу, що робить твір багат шаровим та глибоким. Ще одним помітним стилістичним прийомом, що використовується у Божественній комедії, є

використання символізму. Данте використовує образи та символи, щоб передати філософські та релігійні ідеї, такі як духовне відродження, стійкість моральних цінностей та уявлення про Бога. Символи та образи допомагають Данте створити унікальну атмосферу у творі, яка дозволяє читачам краще зрозуміти його цілі та ідеї. Крім того, Божественна комедія характеризується використанням мовних засобів, таких як алегорія, метафори, іронія та діалог. Ці засоби дозволяють Данте створювати глибокий сенс у творі, а також додавати глибину та складність його символіки та ідеології.

Таким чином, можемо сказати, що Божественна комедія є прикладом багатопланового стилю, що відрізняється використанням жанрів, символізму, стилізації та мовних засобів. Ці стилістичні особливості допомагли Данте створити глибокий і неповторний твір, який досі залишається важливим шедевром світової літератури та культури.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. *Біографія Данте аліг'єрі*. Аліг'єрі Данте Біографія | Онлайн бібліотека lib.com.ua.URL: <https://lib.com.ua/uk/author/dante-aligieri/biography/>
2. Hainsworth, P., & Robey, D. (2015). *Dante: A very short introduction*. Oxford University Press.
3. Олександр. (2022, December 10). Данте "нове життя" - короткий зміст і аналіз. Моя освіта., URL: <https://moyaosvita.com.ua/literatura/dante-nove-zhittya-korotkij-zmist-i-analiz/>
4. Borsa, P. (2018). *A, Immagine e immaginazione: una lettura della 'Vita nova' di Dante*. «Letteratura & Arte».
5. Гнатюк. (2021, July 1). *Данте Аліг'єрі біографія (Скорочено)*.URL Dovidka.biz.ua., <https://dovidka.biz.ua/dante-alig-yeri-biografiya-skorocheno/>
6. Hainsworth, P., & Robey, D. (2015). *Dante: A very short introduction*. Oxford University Press.
7. *МІЖНАРОДНО-ПРАВОВІ ІДЕЇ ДАНТЕ АЛІГ'ЄРІ ЩОДО ПІДТРИМКИ МИРУ*.URL: http://kul.kiev.ua/images/chasop/2013_1/yuyuyu/316.pdf
8. Hainsworth, P., & Robey, D. (2015). *Dante: A very short introduction*. Oxford University Press
9. Вячеслав Ціватий . (2016 р.). ПОЛІТИКО-ДИПЛОМАТИЧНИЙ ПОРТРЕТ ДАНТЕ АЛІГ'ЄРІ (1265–1321 РР.): ІНСТИТУЦІОНАЛЬНИЙ ВИМІР ДОБИ ВІДРОДЖЕННЯ Й УКРАЇНСЬКИЙ КОНТЕКСТ .
URL : <http://dspace.tnpu.edu.ua/bitstream/123456789/7328/1/Tsivatyi.pdf>
10. *Lingua e cultura italiana. Il tempo di Dante*. Il tempo di dante.
[URL:https://divinacommedia.dante.global/dante/epoca.htm](https://divinacommedia.dante.global/dante/epoca.htm)

- 11.Б. Б. Шалагінов. (2006). Данте Аліг'єрі та його шедевр "Божественна комедія".Київ.URL:<https://ekmair.ukma.edu.ua/server/api/core/bitstreams/8841949e-f242-4640-9091-ebd6f04b223e/content>
- 12.Redazione Studenti. (2021, July 21). *La Vita politica di dante: Tema*. Studenti.it - appunti, maturità, appunti università, master, offerte di lavoro. URL:<https://www.studenti.it/la-vita-politica-di-dante-tema.html?google-amp=1>
- 13.Europass IT Scuola d'italiano. (2022, August 4). *Storia della lingua italiana: Dalle Origini ai giorni nostri*. Europass IT. URL: <https://www.europassitalian.com/it/risorse-gratuite/storia-lingua-italiana/>
- 14.*Come, Quando e perché un dialetto è diventato una lingua: Dal ...* Come, quando e perché un dialetto è diventato una lingua: dal fiorentino all'italiano. (2021, March 31). URL: <https://www.linguisticamente.org/come-quando-e-perche-un-dialetto-e-diventato-una-lingua-dal-fiorentino-allitaliano/>
- 15.*Італійська мова*. Wikiwand. URL: https://www.wikiwand.com/uk/%D0%86%D1%82%D0%B0%D0%BB%D1%96%D0%B9%D1%81%D1%8C%D0%BA%D0%B0_%D0%BC%D0%BE%D0%B2%D0%B0
- 16.Sacchi, M. (2022, June 8). *Manzoni e la questione della lingua*. eccoLecco. URL: <https://www.eccolecco.it/i-promessi-sposi/i-promessi-sposi-romanzo/manzoni-questione-della-lingua/>
- 17.Translation, A.-round. *The Italian language*. All-Round Translations - Bristol Translation Company.URL : <http://www.alrbs.com/italian-language>
- 18.*Божественна комедія*. УМІТИ. (2022, August 29). URL:<https://umity.in.ua/concept/?id=314>
- 19.Sebastiano Inturri. (2011). *La Divina Commedia di Dante Alighieri così come interpretata e commentata da Sebastiano Inturri*.
- 20.*Божественна комедія*. Wiki. (2021). URL:https://www.wiki-data.uk-ua.nina.az/%D0%91%D0%BE%D0%B6%D0%B5%D1%81%D1%82%D0%B2%D0%B5%D0%BD%D0%BD%D0%B0_%D0%BA%D0%BE%D0%BC%D0%B5%D0%B4%D1%96%D1%8F.html#%D0%A0%D0%B0%D0%B9

21. *Inferno di dante: Gironi, Struttura, Cerchi*. Studenti.it - appunti, maturità, appunti università, master, offerte di lavoro. URL: <https://www.studenti.it/inferno-dante-alighieri-gironi-struttura.html>
22. Джи, J. G. (Д. (2021, April 3). "божественна комедія" аналіз. Dovidka.biz.ua. URL: <https://dovidka.biz.ua/bozhestvenna-komediya-analiz/>
23. dell'Arcadia, A. (2022, January 1). *Scienza e Poesia Scientifica in Arcadia (1690-1870)*. Scienza e poesia scientifica in Arcadia. https://www.academia.edu/100640315/Scienza_e_poesia_scientifica_in_Arcadia_1690_1870_
24. Barolini, T. (2006). *Dante and the origins of Italian literary culture*. Fordham University Press.
25. Nick. (2022, May 19). *Dante: The 3 ways he influenced modern Italian history*. The History Ace. URL: <https://thehistoryace.com/dante-the-3-ways-he-influenced-modern-italian-history/>
26. Ukraineartnews Новини: ukraineartnews.com.
URL: <https://ukraineartnews.com/news/news/bozhestvenna-komedija-dante-v-zhivopisu-hto-z-vidomih-hudozhnikiv-stvorjuvav-iljustratsiji-do-znamenitogo-tvoru>
27. *Останній суд - очима микеланджело*. (2021, November 5). CREDO, URL: <https://credo.pro/2021/11/303915>
28. Микеланджело. (2023). *Створення Адама, 1508 - 1512 - микеланджело*. URL: <https://www.wikiart.org/uk/mikelandzhelo/stvorenniya-adama-1512>
29. Костянтинівна, М. О. *Матеріал до уроків "Данте Аліг'єрі "божественна комедія"*. <https://naurok.com.ua/material-do-urokiv-dante-alig-eri-bozhestvenna-komediya-202951.html>
30. Dr. Chona M. Adlawan. (2018, March). *Imagery and Symbolism in Dante's Inferno: An Analysis*.
31. Mydbook.giuntitvp.it. Percorso 1 Gli stili delle tre cantiche.
URL: https://mydbook.giuntitvp.it/app/books/GIAC23_G2384788H/html/343

- 32.Redazione.studenti. (2022, September 23). *Divina Commedia: Significato del Titolo dell'Opera di Dante*. Studenti.it - appunti, maturità, appunti università, master, offerte di lavoro. Retrieved April 21, 2023, URL: <https://www.studenti.it/divina-commedia-significato-titolo.html>
- 33.Олександр. (2017а, December 18). *Композиційні та стилістичні особливості "Божественної комедії."* Моя освіта. URL: <https://moyaosvita.com.ua/literatura/kompozicijni-ta-stilistichni-osoblivosti-bozhestvenno%D1%97-komedi%D1%97/>
- 34.*Una zuffa tra due diavoli*. Mydbook.giuntitvp.it. URL: https://mydbook.giuntitvp.it/app/books/GIAC23_G2384788H/html/345

СПИСОК ДЖЕРЕЛ ІЛЮСТРАТИВНОГО МАТЕРІАЛУ

35. Аліг'єрі, Д. (2018). *Божественна комедія* (Vol. 608). Видавництво "Фоліо".
36. Alighieri, D., Sapegno, N., & Cremascoli, F. (1999). *La Divina Commedia*. La Nuova Italia.
37. Dante, & Coletti, V. (2005). *De vulgari eloquentia*. Garzanti.
38. Alighieri, D. (2001). *La Vita Nuova* (Vol. 64). Dover Publications.
39. Аліг'єрі, Д. (2016). *Нове життя*. Фоліо.
40. Alighieri, D., & Allulli, R. (1936). *De Monarchia*. Signorelli.
41. Francesco Maria Toscana. (2021). *Divina Commedia: la lingua e lo stile*. YouTube
URL: <https://www.youtube.com/watch?v=j6o-g9CCkXI>.